

279

1717. Κανονναμὲ τοῦ Μορέως,
μνημ. ἐν 423, σ. 207 σημ. 1.

280

1717. Ἀγοραπωλησία ἀκινήτων τῆς 26 Ἰαν. 1716–1717 ἐν Παροικία
Πάροῦ,
ἐν 57, σ. 154–155.
«... οἱ ὁποῖαις <ἰδιοκτήτριάι γειτονικῶν ἀκινήτων> ἐρωτηκίκασι, κατὰ τὴν συνήθειαν,
καὶ μὲ τὴν θέλησίν τῶνε γίνεται τὸ παρόν...».

281

1717. Προικοσύμφωνον συστάσεως προικὸς εἰς υἱόν, τῆς 24 Ἰαν., ἐν
Παροικία Πάροῦ,
ἐν 57, σ. 153–154.
«... ἂν τύχη θάνατος δίχως νὰ ἀφίκοῦ ἕνα παιδί, νὰ μεταστρέφονται πάλε εἰς τοὺς
προθίμους (= ἐγγυτέρους) τοὺς ἐδικαίς κατὰ τὴν τάξιν καὶ συνήθεια τοῦ τόπου...».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

282

1718. Προικοσύμφωνον ἐν Ἀνδρῶ, ἀπὸ 13 Μαρτίου,
ἐν 289, σ. 242.
«... μὲ τοῦτο, τοῦ ἀφέντη τὸ πράγμα... κωντεσιονάδο, νὰ πηγαίνη ἀπὸ πρῶτο ὡς πρῶτο
ἀρσενικό, καὶ νὰ μὴ μπορῆ νὰ τὸ πουλήσῃ, μηδὲ νὰ τὸ χαρίσῃ...».

ΑΘΗΝΩΝ

283

1719. Τῆς 31 Μαΐου α) «31 ζητήματα χωριανῶ ἀπάνω εἰς τοὺς τόπους»,
15 χωρίων τῆς Νάξου καὶ ἐν συνεχείᾳ «ἀπόκρισι στὰ ζητήματα
χωριανῶν», τῆς Κοινότητος τῶν χωρίων Νάξου,
εἰς δύο παραλλαγὰς, ἐν 146, σ. 75–79.
«Διὰ τὰ λεγάτα, τὸ κάμνομεν σπάτι μὲ τὲς ὁμοῖες τῶν μαρτυρίες, πῶς ἔνε γονικά μας
μούλκια καὶ παλαιὸ μας ζάπτι ἀπὸ τοὺς προγονέους μας ἕως τὴν σήμερον, πρὶν τὸν τα-
χριτζὶ καὶ μετέπειτα τὸν ταχριτζί, διατὶ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐχτίζονταν τὰ σπίτια, ἔστοντας
ἡ γῆς ἐδική μας, ἐπαίρναμεν τὸ δικαίωμά μας, καθὼς φαίνεται ἡ ἀπόφασι τῆς κραταιᾶς
βασιλείας, διὰ τὸ ὁποῖον πλερόνομεν τὸ βασιλικὸν δόσιμον, καθὼς ἐγνώρισεν ἡ βασιλεία.
Καὶ διὰ τὰ καπριάτικα, ἔχοντας κάπρο καὶ βόσκοντας καὶ εἰς τὰ πάσκουλα τοῦ καθενός,
κράτησιν ἔχον νὰ τὰ δίνον ὡσὰν παλαιὸ ζάπτι τῶν γονέων μας.
Διὰ τὰ λεύτερα, ὅσα ἐθέλαν ἀποδείξει μὲ δίκαιες καὶ νόμιμες ἀποδείξεις, νὰ εἶναι ἐδικά τως.
Στὰ μετὰξια, ὁποῦ γίνονται ἀπὸ κεσίμνια, πάντα τὰ ἐδεκάτιζαν ἐκεῖνοι ὁποῦ εἶχαν τὰ

κεσίμνια, και ἀπὸ τινὰ δὲν εἶχαν κανένα ἐμπόδιο, τόσον πρὶν τὸ ταχοῖρι ὡσὰν και ὕστερα ἔως τὴν σήμερον.

Διὰ ἀγριλιές ὁποῦ κεντροῖζονται ἐλιές, γροικοῦνται τῶν ἀφεντότοπω, καθὼς διαλαμβάνει ἡ ἀπόφασι τῆς βασιλείας· ἄγρια και ἡμερα δέντρα και στές ἀφεντικές ἐλιές δὲν ἔχει νὰ κάμη ὁ κοπιαστής, μόνο εἰς τές μεσιάρικες παίρνει ὁ κοπιαστής τές ἐμισές και ὁ ἀφεντότοπος τές ἄλλες μισές, κατὰ τὸ ζάπτι μας τὸ γονικὸ ἔως τὴν σήμερο.

Διὰ τὰ πράμματα τὰ ντριτεμμένα, κατὰ τὸ παλαιὸ ἀντέτι, ὄντας ἤθελαν τὰ ἀφίση νὰ παίρῃσιν τέσσαροις χρόνοι, νὰ μὴν τὰ σπέρνουν, ἔχει θέλημα ὁ ἀφεντότοπος νὰ τὰ δίνῃ ἄλλονῶ κοπιαστάδω, νὰ λαβένη τὸ δικαίωμά του, καθὼς και ἀφτὸς πλερώνει τῆς βασιλείας τὸ κεσίμι, διὰ νὰ μὴν ἔχη ζημία.

Διὰ τὰ ἀσφράγιστα ζωντόβολα, ζάπτι παλαιὸ ἐστάθη, γενόμενο ἐνοῦς χρονῶ, και δὲν ἤθελεν εἶσθαι σφραγισμένο, ἔχει ἐξουσία ὁ ἀφεντότοπος νὰ τὸ πιάνῃ και ἔως τὴν σήμερον ἔτρεξαν ἔτσι.

Διὰ τὰ δεργατικά, πάντα ἀπὸ δέκα δεμάτια, ἀγγίζει τῶ ἐργατῶ τὸ ἕνα.

Διὰ τὸ μιτριτικό, νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸν ἀφεντότοπο μετὰ χαρᾶς, μὰ νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ θεοῖζη δίχως τὸ θέλημα τοῦ ἀφεντότοπου και νὰνε ὁ δεργάτης ἐκεῖ, νὰ μετροῖ τὰ δεμάτια και νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ κοπανήσῃ.

Διὰ τζοῖ μέλισσες ὁποῦναι στὰ λεύτερα, ἄς πλερώνουν τὸ δόσιμό τως τοῦ βοῖβόδα.

Διὰ τὰ κοστούδια, ὁποῦ βόσκουν μέσα στοὺς τόπους, λογαῖται ὡσὰν νοῖκι τοῦ σπιτιοῦ και εἶναι ἀντέτι παλαιὸ, νὰ πλερώνῃ ἀπὸ πᾶσα δέκα τὸ ἕνα.

Διὰ τὰ πράμματα τὰ δεντρολογημένα, τόσον ἔνε ὑποκείμενα εἰς τὴν βοσκὴν, ὡσὰν και εἰς τὸ σκότωμα, ὡσὰν και τᾶλλα, κατὰ τὴν ἀπόφασι τῆς βασιλείας, ἐκεῖνα ποῦ ἔνε μέσα εἰς τοὺς τόπους.

Σύλα τῆς φατιάς και κλαδία, ἔως τὴν σήμερον τινὰς δὲν τοὺς ἀμπόδισε, διὰ τὰ βελάνια, μαζόνοντας ὁ νοικοκύρις ἐκεῖνα ὁποῦ τοῦ χρειάζονται, ἄς ἔχουν θέλημα οἱ κοπιαστάδες νὰ τὰ μαζεύουν τόσον και διὰ τές ἀγριελιές.

Διὰ τὰ σκοτώματα, ἀφόντες διαλαληθῇ νὰ παντήσῃ ὁ καθένας τὰ ζωντόβολά του ὕστερα ἔχει θέλημα και ἄδεια ὁ νοικοκύρις στὰ πράμματα τὰ τραφοκοπημένα νὰ σκοτώνῃ, διὰ νὰ παντᾶται τόσον τὸ οὐσοῦρι τοῦ ἀφέντι μπέγι, ὡσὰν και ἴδιων νοικοκυρῶν.

Διὰ τὰ ἀμπέλια και χωράφια, ὁποῦ ζητοῦν νὰ τραφοκοποῦν, μέσα εἰς τοὺς τόπους δὲν ἐμποροῦν νὰ τὸ κάμουν, ἐπειδὴ ἀμποδίζουν τὴν βοσκὴ τῶν ζωντόβολων.

Διὰ τὸ τζυκαλόχωμα, τινὰς δὲν ἀμποδίζει, ξέχως νὰ γίνεται ζημία τινός· διὰ τὸ σμυρίλλι, φανερόν πρᾶμμα εἶναι ἀπὸ παλαιόθες, πῶς εἶναι δικαίωμα τοῦ ἀφεντότοπου.

Διὰ τὰ λεύτερα, ποῦ ἤθελαν φανερώσει δίκαια Φαναρίου, Ἁγίας Κυριακῆς και Ἁγίου Ἡλίας, νὰ ἐμποροῦν νὰ σπέρνουνται παρὰ τὸν καιρὸ ποῦ σπέρνουνται οἱ τόποι, μὴν ἐμπορόντας νὰ ἀπαντηχοῦ δίχως νᾶναι σπαρμένοι οἱ τόποι.

Διὰ τὰ περιβόλια τοῦ Δανακοῦ, λείποντας ἡ βοσκὴ, ὁ ἀφεντότοπος δὲν ἔχει ἄλλο παρὰ τὸ πάσκουλο, διὰ τὸ ὁποῖο πλερώνει τὸ βασιλικὸν κεσίμι. Μὴν ἔχοντας τὸ πάσκουλο, δὲν τοῦ ἀπομένει τίποτις».

1719. Πρᾶξις ἐνώπιον τοῦ «φανεροῦ νοταρίου» Ν α ξ ί α ς, ἀπὸ 3 Ἰουνίου, ἐν ΕΒΕ Τμ. χφφ. Ξ 135, ἀνέκδοτος.

